

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelak „Jutra“ v Ljubljani / Poštni število račun št. 11.400

Poraz fašistične asimilacijske politike

ODKRITA PRIZNANJA ITALIJSKEGA TISKA.

Borba do iztrebljenja našega življa na Primorskem, katero je pričel fašizem že pred več ko desetimi leti, je bila zasnovana v prvi vrsti na sovraštvo do Slovanov, ki je tipična poteza v strukturi čustvovanja samega duceja Mussolinija in vseh njegovih najožjih sodelavcev. Bila pa je zasnovana tudi na nepoznavanju Slovanov, zlasti pa Slovencev na Primorskem. Fašizem je naš tamkajšnji narod podcenjeval, ker ga ni poznal s prave strani, ker ga je gledal in presojal skozi očala svojega sovraštva in na drugi strani končnega cilja, je bil trdno prepričan, da mora po načrtu, ki ga je izdelal, gotovo doseči popolno zmago. In načrt je bil zares temeljit. Takega sistema za asimilacijo narodne manjšine si ni izdelal doslej še nihče. Presegel je vse, kar smo dotlej poznali.

Najprej je odvzel italijanski fašizem našemu ljudstvu vse politične pravice, potem mu je vzel šolo ter mu vsilil italijansko od otroškega vrta do univerze; nato mu je onemogočil vsako društveno in gospodarsko življenje, naposled mu je pa vzel še tiskano besedo; dnevnike, tednike, mesečnike in skoraj do mafih izjem celo knjige. Obenem, ko je zatre vse to, je pa zaprl tudi mejo napram svobodni Sloveniji in sploh Jugoslaviji ter prepovedal uvoz vseh naših listov, revij ter knjig. Po vsem tem je bil fašizem trdno prepričan, da bo konec vsakega odpora, odnosno »trdovratnosti« in »zadržanosti«, kakor je napovedoval zlasti tržaški tisk. Toda vsega tega fašizem ni doživel in že po prvih letih besnih asimilacijskih naporov je moral uvideti, »da se stara generacija ne bo dala spreminiti«. Tedaj se je pričel tolažiti s tistim rodom, ki je začel doraščati šele v Italiji, to se pravi po okupaciji in aneksiji. Zato je pa morala izginiti Primorskega vsa slovenska in hrvaška inteligenca. Po mnenju voditeljev fašizma je bila baje ona kriva vsega »odpora« in »trmoglavosti«.

Tako se je zgodilo, da je naposled ostalo na Primorskem samo kmečko in ostalo ljudstvo delavcev, trgovcev in obrtnikov. Toda fašizem je bil po nadaljnjem čakanju nekaj let zopet prisiljen reducirati svoje upe. Fašistični tisk je že lani

odkrito priznal, da je izgubljena tudi nova generacija. Tudi mladina, ki je dozorela šele po vojni, je ostala »trmoglavica«, da, postala je celo še bolj »strupena«, kakor je stara generacija. In v tržaškem ter ostalem fašističnem tisku se je pričela obširna razprava o vprašanju, kaj je krivo, da vsi tako ogromni naporji ne rode prav nobenega uspeha? Pri tem so se omenjali najrazličnejši vzroki, zaključki pa so bili vsi enaki: treba je režim še bolj poostriiti. Nič čudnega ni tedaj, če se fašizem prav zadnje tedne z grozo sprašuje, kakšni so dosedanji rezultati dela za »vrnitev primorskega ljudstva v okvirje italijanskega naroda«? Teh rezultatov namreč tudi po lanskih že izvedenih nasvetih zopet ni! Višek vsega pa je najnovejša resignacija tudi na najmlajšo generacijo, na tisto, ki je bila rojena v Italiji, je tam obiskovala otroške vrtnice in ljudske šole ali jih še obiskuje, pa ostaja kljub temu slovenska, odnosno hrvaška. Tako se sedaj fašizem tolaži, da se mu bo posrečilo asimilirati vsaj otroke sedanjih otrok...

Poraz italijanske raznarodovalne politike na Primorskem je torej naravnost katastrofa in. Pomagalo ni niti 170 otroških vrtecev »Italia Redente« niti več sto vrtecev države, dežele in občin, za katere so bili izdani ogromni milijoni lir, saj stane vsak že doslej okoli 50.000. Zato uvajajo sedaj za učitelje in druge raznarodovalce posebne nagrade; štejejo jim vsaka tri leta službe za štiri ter nastavljajo poleg slovenskih duhovnikov še posebne italijanske katehete. A določili so še nekaj: vsi učitelji na Primorskem se bodo morali vsaj za silo naučiti našega jezika. S tem, upajo, bodo lažje kontrolirali »protlakcijo«. Toda tudi ti najnovejši ukrepi bodo končali z enakim porazom. Naš narod je preživel že hušje dni, vzdržal je preko 1000 let v nemškem suženjstvu, pa se ni »asimilirala«, tako se tudi sedaj ne bo, ne v prvi ne v drugi in ne v deseti generaciji. Njegova zdrava odporna sila bo daleč preživela fašizem in vse njegove nesmiselne napore. Naša govornica se bo glasila po Primorskem tudi še tedaj, ko se fašizma nihče ne bo več spominjal!

Sisifovo delo razorožitvene konference

SPOR ZARADI NEMŠKIH OBOROŽENIH FORMACIJ SE NI REŠEN. NEMČIJA ODKLANJA ANGLEŠKI KOMPROMISNI PREDLOG.

ZENEVA, 4. maja. Nemška delegacija na razorožitveni konferenci je zavzela nespomenljivo stališče, ki se izraža zlasti v efektivni komisiji. Komisija je namreč te dni z večino glasov naglasila potrebo ločitve med nemško varnostno politiko (Schupo) in vojaškimi enotami in organizacijami ter tako praktično ugotovila kršitev versajske mirovne pogodbe po Nemčiji. Temu naziranju so se pridružili tudi zastopniki nevtralnih držav. Temu nasproti pa se je posrečilo nemški delegaciji doseči izločitev pomožne policije iz kategorije vojaških formacij. Gre tu predvsem za oddelke SA, SS in za Stahlhelm, torej za zadevo, ki še nikakor ni razčiščena, če se hoče znova načenjati. Na intervencijo angleškega delegata Edena se je izjavila francoska delegacija pripravljeno skleniti kompromis pod pogojem, da pristane Nemčija na unifikacijo evropskih vojsk, kakor jo predvideva razorožitveni načrt. Nemška delegacija pa je ta pogoj energično odklonila.

PARIZ, 4. maja. Paul Boncour bo odpotoval prihodnji teden v Ženevo, kjer

bo priložil k francoskemu razorožitvenemu načrtu še nekaj dopolnitev. Kar se tiče pakta štirih velesil, pristaja Francija na to, da se ta pakt uresniči, toda le v onih vprašanjih, ki se tičejo izključno le vseh štirih velesil.

HITLER ČASTNI DOKTOR.

STUTT GART, 4. maja. Tukajšnja tehnična je promovirala državnega kancelarja Adolfa Hitlerja za svojega častnega doktorja.

POČASTITEV TITULESCA.

BUKAREŠTA, 4. maja. Vlada je poredila v čast pravkar vrnivešega se zunanega ministra gala-banket, na katerem je imel ministrski predsednik Vajda Voevod velik govor, v katerem je poveličeval velike zasluge zunanega ministra za malo antanto. Zunanji minister Titulescu je odgovoril, da je imel le zato lahko in uspešno delo, ker ga je usposobilo za to popolno zaupanje političnih čimteljev. Njegova politika bo tudi še nadalje naprejena proti vsem onim, ki hočejo spreminiti meje držav male antante.

Pred svetovno gospodarsko konferenco

NEGOTOVOST PRIHODA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA V LONDON, TUDI HULL ŠE NI SPREJEL MISIJE. KONFERENCA NORMANA DAVISA. MACDONALD DOMA, NOVE TEŽKOČE.

LONDON, 4. maja. Vesti o morebitnem prihodu predsednika Roosevelta v London so elektrizirale vse tukajšnje politične kroge. Po vesteh iz Washingtona je Rooseveltov prihod v London zelo verjeten, čeprav ta vest uradno še ni potrjena. Ameriška križarka »Indianapolis« je prešla na loč, da se vsidra v pristanišču Baltimore. Domneva se, da bo odpotoval Roosevelt na tej križarki v Evropo. Kot drugi ugodni znak se smatra mimo tega za Rooseveltovo evropsko potovanje to, da sili Roosevelt kongres k forsiranemu delu, ki naj bi bilo končano vsekakor do konca maja. Roosevelt bo prisostvoval sejam svetovne gospodarske konference le kot gost in ne kot ameriški delegat. Pričakuje se, da se bo ob tej priliki tudi pogajal glede ureditve vprašanja vojnih dolgov. Za ameriške delegate na svetovni gospodarski konferenci so določeni: kot predsednik državni tajnik Hull, kot člani delegacije pa profesor Morley, predsednik senatne komisije za zunanje zadeve, Pitman, bivši državni tajnik Stimson, finančnik Bar-

noch in časopisni magnat Cocks. Mimo teh delegatov bo poslala Amerika tudi večje število finančnih in drugih strokovnjakov.

WASHINGTON, 4. maja. Kljub dolgotrajni državnega tajnika Hulla za voditelja ameriške delegacije na svetovni gospodarski konferenci v Londonu še ni gotovo, ali bo Hull to mesto prevzel ali ne. Prav tako tudi ni gotovo, če bo prispejel v London predsednik Roosevelt. Po končanem zasedanju kongresa bo najbrže odpotoval s svojo jahto le na odpočitek.

LONDON, 4. maja. Ameriški delegat Norman Davis nadaljuje v Londonu posvetovanja z angleškimi eksperti o vprašanju, ki bodo predmet razprav na svetovni gospodarski konferenci. Pričakuje se, da bo Davis še danes konferiraj tudi z Macdonaldom, ki je sinoči prispejel v London. Izvedba carinskega premirja je naletela na znatne težave. Angleška vlada je pripravljena sprejeti tozadevni ameriški predlog, to pa le z gotovimi rezervami.

Obsodba atentatorjev na naše železnice

ŠTEFAN KOPREK IN TOVARIŠI OBSOJENI PRED SODIŠČEM ZA ZAŠČITO DRŽAVE IN CONTUMACIAM NA SMRT, ODNOSNO VEČLETNO JEČO.

BEOGRAD, 4. maja. Pred državnim sodiščem za zaščito države je bila izrečena včeraj dopoldne sodba v procesu proti Štefanu Kopreku in tovarišem, ki so bili obtoženi zaradi postavljanja peklenjskih strojev na razne železniške objekte oziroma zaradi sodelovanja v organizaciji, pokrenjeni iz tujine, ki pa ima kot cilj ogrožanje oziroma spremembo sedanjega reda v državi. Državno sodišče je obsodilo Štefana Kopreka, ki prebiva

kot emigrant na Madžarskem, na smrt, Mihaela Sigečana, madžarskega državljan in pomočnika ter člana ilegalne organizacije, ki jo je vodil Koprek, na 12 let težke ječe, Ignaca Zelenika na 3 leta težke ječe, ker ni ovadil zločinske organizacije, čeprav je vedel za njo in pa Josipa Ivanovića na 6 let težke ječe, ker je pristal na izvršitev raznih zločinskih akcij. Vsi obtoženi so bili obsojeni po členu 1. zakona o zaščiti države.

Lord Grey proti Nemčiji

LONDON, 4. maja. Lord Grey je imel na sebi angleškega Svetopisemskega društva govor, v katerem se je posebno bavil s položajem Židov v Nemčiji in zelo ostro napadel sedanji protisemitski pokret. Lord Grey je raztolmačil velik pomen Svetega pisma, v katerem je vse, kar je potrebno za rešitev človeštva. »Občutim globoko hvaležnost do talentirane rase, ki je dala to knjigo svetu.« Ostro je obsodil preganjanje Židov v Nemčiji in dejal, da je edini pravi vzrok preganjanja zavist. Židje se niso povzpeli na vodilna mesta v Nemčiji zato, ker so Židje, temveč zato, ker stoje na visoki stopnji duševnih sposobnosti. Nadalje je ugotovil, da je pokret, ki se je razvil v zadnjih letih v Angliji za enakopravnost Nemčije, pod vtisom delovanja novega režima popolnoma izginil. Končno je lord Grey popolnoma odobrill Chamberlainov govor proti Nemčiji.

Vprašanje nemških dinastij

BERLIN, 4. maja. V »Reichsverwal tungsbblattu« je napisal profesor Körlreuter razpravo, v kateri zastopa mnenje, da preneha po novem zakonu o državnem namestništvu obstojati državnost posameznih dežel, ki so imele doslej svoje posebne dinastije. Državni namestnik je organ države in zato nimajo posamezne dežele nič več svojih lastnih vlad. Po tem novem zakonu je torej absolutno nemogoča vrnitev starih dinastij v dežele, dočim

je na drugi strani sedaj popolnoma odprta pot bodoči monarhistični obliki nemške države.

Anglija in Rusija

LONDON, 4. maja. V zgornji zbornici je predstavnik vojnega ministva izjavil, da smatra vlada, da ne bi bilo umestno prekiniti diplomatske odnose s sovjetsko Rusijo, ker bo mogel angleški diplomatski predstavnik skrbeti za usodo obsojenih angleških inženierjev le tedaj, če bo ostal v Rusiji. Le tako se bo tudi mogel potruditi, da doseže njihovo čimprejšnjo osvoboditev. Nekdo pa mora skrbeti tudi za ostale angleške državljane, ki bivajo krležem Rusije. Angleška vlada svojim državljanom v Rusiji ne more zalamčiti imunitete in naj to upošteva vsak, ki hoče potovati v Rusijo.

KOLIČINA ZLATA NA SVETU.

PARIZ, 4. maja. »Excelsior« objavlja zelo zanimivo statistiko o zalogi zlata na vsem svetu. Po teh podatkih je na svetu čistega zlata (in v zlatnikih) v vrednosti 295.700 milijard frankov. Od tega odpade na Združene države 99.800 milijard, na Francijo 80.400, na Veliko Britanijo 18.900, na Italijo 8.400, na Japonsko 5.400 in na Nemčijo 4.800 milijard. Vse ostale države skupaj pa razpolagajo z zlatom v vrednosti 77.900 milijard frankov.

AMERIŠKA NEZAPOSLENOST.

WASHINGTON, 4. maja. V Ameriki je 17.034.000 brezposelnih.

Dnevne vesti

NAŠIM NAROČNIKOM! Včerajšnji številki »Večernika« smo priložili položnice za vse zunanje naročnike, ki jim je potekla naročnina in jih prosimo, da obnove naročnino radi reda že v prvih dneh maja. Oni, ki so z naročnino še v zastoju, naj jo čim prej poravnajo, kajti le redni plačniki imajo pravico do redne dostave lista. Uprava »Večernika«.

CENJENE IGRALCE SREČK dr. razredne loterije vladno opozarjamo, da so nove srečke za 2. razred že prispele in jih lahko zamenjajo v upravi »Jutra« in »Večernika«, Maribor, Gosposka ul. 11.

Življenje in umiranje. V mesecu aprilu je bilo v mariborskih župnijah rojenih 115 otrok, in sicer 65 dečkov in 50 deklic; smrt je pokosila 61 oseb, in sicer 30 moških in 31 žensk; pred oltar pa je stopilo 24 parov. V posameznih župnijah se številke razdele takole: v stolni župniji je bilo 91 rojstev, 12 smrtnih primerov in pet porok; v frančiškanski: 7 rojstev, 6 smrtnih primerov in 7 porok; v magdalenški: 15 rojstev, 43 smrtnih primerov in 12 porok; v evangelijski in pravoslavni župniji pa je bilo po 1 rojstvo.

Jurijev dan. V soboto 6. t. m. na Jurijev dan bo zbirališče na Trgu svobode jutraj ob 5. uri. Odhod na Tezno bo ob 6. uri. Pred odhodom se bo na trgu formiral sprevid z vojaško godbo na čelu. Pozivamo ponovno vse mariborske rodoljube, da se udeležijo letošnjega jurjevanja.

Pred velikim delavskim praznikom. Srebrni jubilej narodno strokovne zveze, ki bo v nedeljo 14. maja, bo eden največjih praznikov slovenskega delavstva. Ljubljana se pridno pripravlja na ta veliki dan, ker je najavljenih že večje število posebnih vlakov. Poseben vlak bo vozil tudi iz Maribora. Mariborska podružnica narodno strokovne zveze poziva vse nameščence in delavce ter prijatelje delavskega pokreta, da se prijavijo najkasneje do srede 10. t. m. v njeni pisarni med uradnimi urami. Dostaj se jih je prijavilo že lepo število, toda Maribor mora biti zastopan prav častno. Prosvetno ministrstvo je dovolilo udeležencem četrtinsko vožnjo.

Od gospoda ministra prosvete predpisani reprezentančni koncert mariborske srednješolske mladine bo 8. maja ob 18. uri v veliki uniojski dvorani. Na to lepo mladinsko prireditev opozarjamo. Čisti dobiček koncerta je namenjen »Dijaški kuhinji« in glasbenim arhivom srednješolskih zavodov.

Predavanje zveze mladih intelektualcev. Po uspelem in dobro obiskanim predavanju o dednosti in osebnosti bo drevi v palači Delavske zbornice še zanimivejše predavanje vseučiliškega docenta g. dr. Gogala o kultiviranju človeka. Za predavanje je v Mariboru veliko zanimanje.

V nedeljo 7. maja t. l. velika majniška prireditev Sokola II. na Pobrežju. Vabljeni vsi. Zdravo!

Krajevni odbor Rdečega križa na Košakih priredi dne 7. maja 1933 dan Rdečega križa in majniško veselico v gostilni g. Kosena na Košakih. Čisti prebitok je namenjen revni deci občine Košaki.

Občni zbor starejšinskega društva Triglav bo 7. maja ob pol 10. uri dopoldne v dvorani hotela »Orel« z dnevnim redom: Poročila funkcionarjev, sklepanje o izpremembi pravil, volitev novega odbora in slučajnosti. Ker gre za zelo važno odločitev, so vsi starejšini vabljeni. Prosim za udeležbo. — Odbor.

Pred premiero komedije J. Szaniawskega »Mornar« bo predaval g. prof. dr. Rudolf Mole iz Ljubljane o poljski literaturi. Gospod dr. Mole je znan poznavatelj poljske literature in predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda« ter zato še posebej opozarjamo na premiero »Mornarja«.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 36. številki: zakon o paktu o organizaciji male antante; uredbo o izpremembi o posredovalnem postopanju; pravilnik o izvajanju tesarških, kamnoseških in vodnjarskih del v nekaterih krajih; seznam držav, ki so neokužene s krompirjevim rakom, krompirjevo zlatično in molhem; seznam strojev in strojnih delov, ki se izdelujejo v naši državi in objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu.

Trboveljski slavčki na poti skozi Maribor. S sinočnjim osebnim vlakom ob 18. uri so dospeli v Maribor znani trboveljski slavčki, ki potujejo na Češkoslovaško, kjer bodo v raznih mestih nastopili s svojo pesmijo. Mlade pevce je na kolodvoru ljubezljivo sprejelo mariborsko Slovensko žensko društvo. Pri sprejemu so bili navzoči tudi mariborski glasbeniki in zastopniki naših srednješolcev. Žensko društvo je potujoče pevce lepo pogostilo, gostilničar g. Vlahovič na Aleksandrovi cesti pa je vsem otrokom pripravil brezplačno dobro večerjo. Pri prihodu je zbor zapel nekaj pesmic in tako Mariborčanom dokazal, da je za svojo turnejo izvrstno pripravljen. Železniška uprava je dala na razpolago dva udobna vagona, ki bosta vozila preko meje, da otrokom ne bo potrebno nikjer prestopati. Mlade pevce spremlja več učiteljev, ki bodo skrbeli na poti za red in njihovo varstvo. Ob 20. uri so pevci nadaljevali pot proti meji.

Aeroklub »Naša krila« — A. S. G. Graz

I meddržavni poštno-jadralni polet Graz—Maribor
v nedeljo, dne 14. maja ob 15. uri na Tezno
Vstopnina 4 Din

Tako se kriza ne pobija. Iz krogov državnih in zasebnih nameščencev, ki imajo sklep svojih dopoldanskih ur deloma ob 12. deloma ob 14. uri, smo naprošeni za objavo naslednje pritožbe. Radi zavistne gonje nekaterih mesarjev je bilo primorano mestno tržno nadzorstvo odrediti, da se meso na tržnih stojnicah ne sme prodajati dalje ko do 12. ure. Ta odredba pomeni v sedanjih težkih časih občutno škodo naše obrti, na drugi strani pa prihaja precejšnje število kupcev, ki so povečini državni ali zasebni uradniki in družinski očetje, šele po 12. uri na trg, ko je že prazen. Ker so razlogi vredni upoštevanja, prosimo prizadeti krogi, naj bi se dosedanja odredba spremenila.

Klin s klinom! Te dni je prispela v neko okoliško občino neka priletnejša mati s svojim otrokom, ki je bila izgnana iz Nemčije. Dolgih 29 let je bila zaposlena kot sobarica pri nekem podjetju v bližini Düsseldorfa, in ker si v tej dobi ni pridobila državljanstva, so jo oblasti z otrokom vred izgnale. Reva je obupana poiskala svoje daljne sorodnike in jih prosila za pomoč. In mi?

Otvoritev strelske sezone. V nedeljo 7. t. m. ob 9. uri otvori krajevna strelska družina Maribor letošnjo strelsko sezono. Ob slabem vremenu bo otvoritev preložena na nedeljo 14. t. m. Člani in prijatelji strelskega sporta najvljudneje vabljani.

Slavnostna otvoritev strelšča v Poličanah. Lani ustanovljena strelska družina si je v kratkem času zgradila in uredila vsem zahtevam ustrezajoče moderno strelšče. Ob priliki kolavdacijskega ogleda se je okrožni delegat polkovnik g. Božo Putniković zelo laskavo izrazil o strelšču in dejal, da se po pripravi legi lahko šteje med najboljše v naši državi. Strelšče bo slavnostno otvorjeno v nedeljo 7. t. m. in je za otvoritev veliko zanimanje med našimi strelci. Na dan otvoritve bo zbirališče članstva in občinstva ob pol 13. uri pred Baumannovim hotelom, ob pol 14. pa bo otvoritev. V primeru slabega vremena bo otvoritev preložena na nedeljo 14. t. m.

Za 200 dinarjev 4 leta težke ječe. Pred velikim kazenskim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj dopoldne 27letni posestnikov, sin Jene Časar iz Kukeča v Prekmurju, obtožen, da je v noči na 12. februarja v Kukeču oropal Franceta Pertocija. Kritične noči se je namreč Časar mudil pri posestnici Krčmarjevi v Kukeču. Krčmarjeva je Časarija prijazno sprejela in celo pogostila. Med tem je pa nekdo potrkal na okno in vprašal, če gospodinja že spi. Po glasu je Časar spoznal Pertocija in takoj nato planil na dvorišče ter navall nanj. S silo ga je zavelkel za hišo, ga tam podrnil na tla, mu zamašil usta in odvzel listino z 200 Din. Pri razpravi je obtoženi Časar vse priznal. Obsojen je bil na štiri leta težke ječe in izgubo častnih državljanških pravic za dobo petih let.

Obrtno gibanje. V preteklem mesecu so bile izdane naslednje obrtne pravice: Jakob Erbus, krojač, Slovenska ul. 28; Albin Bizjak, čevljar, Kralja Petra trg 9; Mira Čebulova, modistinja, Dravska ul. 10; Tvrđka Motoroil, trgovina z mineralnimi olji in proizvodi ter specialnimi avtopredmeti na drobno, Kralja Petra trg 4; Josip Aršič, brivec, Koroška c. 9; Josip Herbert Jaklič, špedicija in v to stroko spadajoča opravila, Meljska c. 1; Anton Franko, trgovina z galanterijo, pleteninami in šolskimi potrebščinami, Valvazorjeva ul. 36; Vinko Perhavec, branjarija, Meljska c. 76; Bogomir Mar, trgovina z mešanim blagom, Radvanjska c. 30; Alojz Jedlovčnik, čevljar, Aleksandrova c. 24; Marija Batičeva, izdelovanje sladoleda, Barvarska ul. 3; Rajmund Perko, trgovina z mešanim blagom, Magdalenska ul. 15; izbrisane pa so bile: Ivan Hlupič, trgovina z mešanim blagom, Radvanjska c. 30; Marija Germova, trgovina z jajci, Smetanova ul. 48; Ana Ogrinčeva, prodaja klobas, Vrbanova ul. 8; Marija Klauscheva, branjarija, Meljska c. 65; inž. Erih Grothe, trgovina z radio aparati, Gosposka ul. 32; Josip Jaklič, carinsko posredništvo, Meljska c. 1; Kristina Pehova, pečenje kostanjev, Magdalenska ul. 35; Barta Janova, izdelovanje frotrne tkanine, Gregorčičeva ul. 8; Ivan Gobec, čevljar, Dalmatinska ul. 34; Katarina Kacijanova, trgovina z jajci, Glavni trg; Davorin Štucin, izdelovanje ogledal, Splavarska ul. 6; Matija Mislita, izvošček, Cvetlična ul. 11; Ana Ljubijeva, Ljudska kuhinja, Rotovski trg 8; Ida Wagnerjeva, šivilja, Slovenska ul. 29; Jurij Schrott, mesar, Strma ul. 5.

Razstava slovenske cerkve. Umetnostno zgodovinsko društvo priredi v okviru jesenske razstave ljubljanskega velesojma s sodelovanjem njega uprave in akad. slikarja Toneta Kralja v paviljonu, v katerem je bila lani razstava »Žena v slovenski umetnosti«, razstavo »Slovenske cerkve«. Razstava naj pokaže lepoto vlogo cerkve v naši pokrajini, njeno umetnostno in estetsko bogastvo v notranjstvi in podrobnosti, njen zgodovinski razvoj in njeno sodobno stanje. Razstavljene bodo fotografije, risbe, načrti, pa tudi nekaj originalov. Za ilustracijo estetskih vrednot naših cerkva pa je potrebna zbirka slik, ki naj pokaže, kako je naša umetnost gledala našo cerkev in kaj je lepega na nji odkrila. Da zadoste temu namenu, se obračajo prireditelji na likovne umetnike Slovenije, da jim dajo na razpolago za ta namen slike, ki predstavljajo cerkev v slovenski pokrajini, notranjstvine in zunanjsčine cerkva ali tudi oltarje ali druge umetniško pomembne predmete cerkvene oprave, nadalje slike in kipe nabožne vsebine itd. Gradivo naj bi bilo zbrano do srede avgusta t. l., nakar ga bo pregledala prireditvena komisija, ki se sestoji iz gg. monsignorja Henrika Steske, dr. Frana Stelčeta, Toneta Kralja, Pavla Winterja in dr. Milana Dularja. Že naprej opozarjamo na to, da bo pri izbiri odločeval edino umetnostni kriterij. Prijave naj se vpošlje do 1. junija t. l. Razstavo sodobne cerkve bo organiziral akad. slikar in kipar g. Tone Kralj po lastni presoji in ureditvi.

Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo pije milijoni! Skodelica z 2 decilitroma Kathreinerjeve Kneippove sladne kave s pravim »Francnom« stane samo 10 par, s sladkorjem in mlekom 45 par!

Kino Union. Od torika dalje najoriginalnejši in najbolj realističen film »Ekstaza«. Ekstaza je prava ljubavna pesem, divno opetava in sijajno prikazana. Film, ki je prinesel nekaj popolnoma novega, misterij ljubezni. V glavnih vlogah krasotica Hedy Kiesler, Aribert Mog in Zvonimir Rogoz.

Grajski kino. Od danes četrtka dalje sijajna opereta »Jaz in cesarica« (Cesarčina podveznica). Krasen vesel velefilm z Liliano Harweyevo, Mady Christiansovo, Konradom Veidtom in Friedl Schusterjevo v glavnih vlogah. Ta velefilm je klasificirana po svetovni kritiki kot ena najboljših in najveselejših operet. Melodijozna glasba, krasno temperamentno petje, razkošna oprema in izvrstna igra.

Ljudje, ki so bolni na želodčnih in ledvičnih boleznih in kamenih v mehuruju ter oni, ki trpe na prekomerni tvoritvi sečne kisline in napadnih protina, uravnava leno delovanje črevesja z uporabo »Franz Josefove« vode.

Narodno gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 4. maja. Zaprtó.
Petek, 5. maja. Zaprtó.
Sobota, 6. maja ob 20. uri »Mornar«, red A. Premijera.

Zadnja letošnja premiera. Za zaključek letošnje sezone bo v soboto 6. t. m. premiera poljske komedije »Mornar«. Komedija je zelo zanimiva ter so jo samo na varšavskih gledališčih izvajali nad stokrat. Mariborsko premiero — prvo v naši državi — pripravlja režiser H. Tomasič, nastopijo pa Starčeva, Zakrajškova, Kraljeva, Udovičeva, Nakrst, Gorinšek, Daneš, Grom, Kovič, Tovornik, Harastovič, Medven, Blaž in Crnobori. Pred premiero bo predaval o poljski književnosti g. prof. dr. Rudolf Mole, odlični poznavatelj poljske literature in predsednik »Društva prijateljev poljskega naroda«.

Leharjeva opereta »Friderika«, eno najlepših del novejših operetne produkcije, ki ga odlikuje krasna, povsem operna glasba ter je ob začetku letošnje sezone doseglo pri nas popoln uspeh, se uprizori v nedeljo 7. t. m. ob 20. uri zadnjič v sezoni. Veljajo znižane cene.

Debeli ljudje dosejajo z vestno uporabo naravnih »Franz Josefove« grenčice izdatno iztrebljenje črevesa brez vsakega napora. Mnogoštevilna poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni boleznih zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mica Kovačeva. Roza Frasova, natakarka v Vetrinjski ulici, se je zglasila danes dopoldne na policiji in prijavila, da je popival včeraj popoldne v gostilni, kjer je uslužbena, neznan moški, ki je naročeval pijače in jedaje tako, da so bili njegove gostoljubnosti deležni celo drugi gostje. Okrog 15. ure pa je neopazeno izginil iz gostilne, ne da bi plačal zapitka, ki je znašal okrog 200 Din.

Prefep. V Košakih so se včeraj pograbil nek fantje. V pretepu je nekdo zabol 26letnega viničarja Leopolda Šmigovca in ga hudo ranil na plečih. Poklicani reševalci so ranjenca prepeljali v bolnišnico.

Smrtna nesreča. Sinoči že pozno zvečer se je pripetila na Aleksandrovi cesti pred neko gostilno smrtna nesreča. Posestnik France Mulec iz Oskari pri Sv. Trojici v Slov. goricah je pripeljal v mesto več sodov sadjevca. Ko so pa delavci, katerim je pomagal tudi Mulec, razkladali sode in jih spravljali v klet, je po nesrečnem naključju zdrknil težek sod in se prevrnil preko Muleca. To nesrečno naključje je bilo usodno za posestnika. Sod mu je zlomil obe nogi in mu prizadel hude notranje poškodbe. Nezavestnega so prepeljali poklicani reševalci v bolnišnico, kjer je bila vsaka pomoč zaman in je kmalu nato izdihnil.

Ponesrečen kolesar. V Bresternici je padel včeraj popoldne 28letni zidarski pomočnik Ferdinand Maček tako nesrečno s kolesa, da si je pri padcu hudo poškodoval desno nogo pod kolonom. Zdravi se v bolnišnici.

Dve nezgodi. Pri rezanju slame je vteknil desno roko v slamoreznico 18letni hlapec Franc Kralj na Plaču. Stroj je hlapcu odrezal pet prstov na desni roki. V mestni kladnici pa je padel 74letni delavec Karl Babič tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Oba ponesrečenca sta morala iskati pomoči v bolnišnici.

Prometna nezgoda. Na Ruški cesti je zavozil sinoči neki tovorni avto v voz voznika Stepišnika. Pri tem je padel voznik Stepišnik z voza in prišel pod kolo, ki mu je zlomil levo nogo pod kolonom. Ponesrečenca so reševalci spravili v bolnišnico. Nesrečo je po izpovedbah očitno zakrivil sofer, ki je po nezgodi naglo pobegnil v smeri proti Rušam.

Aretiran tat kokoši. Policija je izsledila včeraj popoldne v osebni 28letnega brezposelnega delavca Karla Raka moškega, ki je pred mesecem prodajal na Zrinjskega trgu ukradene kokoši. Pri zaslišanju je aretiranec izprva vse tajil, končno pa je priznal, da je ukradel kokoši in purana pri posestniku Keku na Pobrežju.

Rudyard Kipling:

Milijonar in njegov sin

(Iz angleščine prevedel Josip Poljanec.)

Gospa Cheyne je naročila prigrizek in jim je sama stregla; tako ni kar nič manjkalo pri zgodbi, ki jo je pozneje pravil Dolgi Jack na svojem stanovanju. Mornarji, ki so vajeni jesti pri majhnih mizah v tulečih viharjih, se pri mizi čudno čisto in dovršeno vedejo; gospa Cheyne, ki tega ni vedela, je bila iznenadena. Manuel se je vedel tako fino in reval tako na lahno s krhko steklovino in lično srebrnino, da ga je gospa hotela vzeti za glavnega strežaja. Tom Platt se je spominjal imenitnih dogodkov na Ofio in pravil o vedenju tujih potentatov, ki so obedovali s častniki, Dolgi Jack pa, ki je bil Irec, jih je zabaval z raznimi kratkočasnicami in prigodami, tako da so bili vsi prav židane volje.

V kabini ladje »Tukaj smo« sta medtem oba očeta pri smotkah merila drug drugega. Cheyne je prav dobro vedel, kaj je imel opraviti s človekom, katerega mu ni mogel ponuditi denarja; enako dobro je vedel, da nobeden ni mogel poplačati tega, kar je bil Disko storil. Pridržal si je svoje mnenje zase in čakal ugodne prilike.

»Ničesar nisem storil vašemu fantu ali za vašega fanta razen tega, da sem ga pripravil, da je malce delal in ga naučil, kako se ravna s kvadrantom,« je dejal Disko. »Za številke ima še enkrat tako dobro glavo kot moj fant.«

»Mimogrede rečeno,« je odvrnil Cheyne, »kaj pa nameravate s fantom?«

Disko je vzel smotko iz ust in zamahnil z njo po kabini rekoč: »Dan je prav navaden dečko, a mi ne dovolji, da bi zanj mislil. To majhno ladjo dobi, ko me pokopljejo. Prav nič ga ne mika, da bi opustil ribolov. Vem to.«

»Hm! Ste-li bili kdaj na Zapadu, gospod Disko?«

»Nekoč sem bil z ladjo do Newyorka. Za železnico nimam smisla. Slana voda je dovolj dobra za Troope. Bil sem skoraj povsod — tako po domače povedano, kakopak.«

»Jaz mu lahko nudim toliko slane vode, kolikor je bo potreboval — dokler ne postane kapitan.«

»Kako to? Mislil sem, da ste nekaj takega kakor železniški kralj. Harvey mi je pravil tako, ko — sem se motil v svoji sodbi.«

»Vsi se lahko motimo. Mislil sem si, da nemara veste, da imam celo progo kliperjev za čaj — iz San Francisca v

Yokohamo. Šest ladij je, zgrajenih iz železa, vsaka po sedemnajst sto in osemdeset ton.«

»Vražji fant! Tega ni nikoli nič povedal. Kaj takega bi poslušal, ne pa tisto govoričenje o železnicah in konjičih.«

»Ničesar ni vedel o tem.«

»Taka malenkost mu je pač ušla iz spomina, menim.«

»Ne, šele to poletje sem za — prevzel tovorne ladje proge »Modri M« — stare proge Morgau and M'Quade.«

Disko se je zrušil na mestu, kjer je sedel poleg ognjišča.

»Veliki Bog! Mislil, da so me od konca do kraja za nos vodili. Veste. Phil Airheart je prav iz našega mesta odšel tja pred šestimi leti — ne, sedmimi, in je sedaj prvi mornar na ladji San José — šestindvajset dni je bila vsakokrat na morju. Njegova sestra biva tukaj in ona prebira moji ženi njegova pisma. In vi ste lastnik tovrstnih ladij tiste proge »Modri M?«

Cheyne je prikimal.

»Da bi bil to vedel, bi popustil vse in zasukal svojo »Tukaj smo«, na mojo besedo.«

»To pa nemara ne bi bilo tako dobro za Harveyja.«

»Samo da bi bil vedel! Da bi bil samo z besedico omenil to zlozkovo progo, pa bi bil razumel! Nikdar več se ne bom zanašal na svojo sodbo — nikdar. Priznane tovrstne ladje so to. Phil Airheart pravi tako.«

»Veseli me, da imam priporočilo od ondot. Airheart je sedaj kapitan na San José. Pa da veste, moj namen je bil doznati, je-li bi mi vi dali Dana za leto, dve, da vidimo, če je mogoče narediti iz njega prvega mornarja. Ali bi ga zaupali Airheartu?«

»Malo vagano je vzeti neizkušenega fanta —

»Jaz poznam možaka, ki je vse več storil zame.«

»To je nekaj drugega. Poglejte, ne priporočam Dana kdovekaj, ker je moja kri in moje meso. Dobro vem, da posel ribolovske ladje ni posel tovrstne ladje, ki prevaža čaj, vendar se mu ni treba še mnogo učiti. Krmariti zna — noben fant bolje, vam rečem, dasi govorim kot njegov oče — ostalo pa je nam v krvi in mesu. Samo to bi rad, da ne bi bil tako preklicano slab v navigaciji.«

»Airheart bo poskrbel za to. Vkrca-

se bo za eno pot, dve, kot začetnik, potem pa ga potisnemo naprej. Denimo, da ga to zimo vi vzamete v roke, potem pa pošljem rano spomladi ponj. Vem, da je Pacifički ocean daleč daleč proč —

»Pah! Mi Troopi, živi in mrtvi, smo doma po vsej zemlji pa na njenih morjih.«

»Ampak prosim vas, da veste — v resnici mislim, kar pravim — kadarkoli bi ga radi videli, mi kar sporočite, in poskrbel bom za prevoz. Niti pare vas ne bo veljalo.«

»Ako blagovolite iti malo z menoj, stopimo do moje hiše in se pogovorimo o tem z mojo ženo. Tako blazno sem se motil v svoji sodbi, da se mi vidi, kakor da bi vse to ne bila resnica.«

Podala sta se do Troopove hiše; bila je osemnajst sto dolarjev vredna, modro ozaljšana, bela hiša; na sprednjem dvorišču je stal umirovljen čoln, poln kreše; z oboknicami opremljena sprejemnica je bila pravcati muzej prekomorskih drobnarij. Tamkaj je sedela velika ženska, molčeča, resnobna, z motnimi očmi, kakor jih imajo ljudje, ki pričakujejo vrnitve svojih dragih dolgo zro na morje. Cheyne se je obrnil do nje in ona je prav težko privolila.

»Samo iz Gloucesterja, gospod Cheyne, jih izgubimo vsako leto sto,« je rekla, »sto mož in fantov, in jaz sem prišla že tako daleč, da sovražim morje, kakor da bi bilo živo in bi poslušalo. Ali gredo te vaše ladje naravnost na pot in naravnost zopet domov?«

»Tako naravnost, kakor jim da veter, in jaz dajem posebne nagrade za rekordne vožnje. Čaj se na morju ne izboljša.«

»Ko je bil še mlad, se je igral prodajalnice in imela sem upanje, da si izbere ta poklic. Kakor hitro pa je lahko veslal čoln, sem vedela, da se mi želja ne izpolni.«

»Moje ladje imajo štrikotna jadra, so zgrajene iz železa in so dobro založene z živim. Spomnite se, kaj vam bere Philova sestra, kadar dobi njegova pisma.«

»Sicer res ne vem, da bi Phil kdaj lagal, samo preveč drzen je, kakor večina njih, ki gredo na morje. Ako je tudi Danu všeč, gospod Cheyne, lahko gre — kar se mene tiče.«

»Moja žena kar zaničuje ocean,« je pojasnjeval Disko, »in jaz — res ne vem, kako bi ravnal olikano, sicer bi se vam bolje zahvalil.«

»Moj oče — moj najstarejši brat — dva vnuka — in mož moje druge sestre,« je

dejala in povsila glavo na roko. »Je-li bi vam bilo kaj do tistega, kar vam je vzelo vse te drage?«

Cheyne je bil zadovoljen, ko je vstopil Dan, ki je sprejel ponudbo z večjo radostjo, kakor jo je mogel izraziti z besedami. Saj je ta ponudba pomenila ravno in gotovo pot do vseh mogočih stvari, ki se jih človek poželi; največ pa je bilo Danu v mislih poveljevanje straže na širokem krovu in obisk daljnih pristanov.

Gospa Cheyne je na samem govorila z nepojmljivim, čudnim Manuelom glede Harveyjeve rešitve. Mornar ni imel nobenega poželjenja po denarju, kakor je vse kazalo. Ker pa je le venomer silila, je dejal, da vzame pet dolarjev, ker bi rad nekaj kupil za nekega dekleta. Sicer pa — »Čemu bi vzela denar, ko si ga tako lahko zaslužim za živež in tobak? Ali mi res hočete nekaj dati, najsit mi je prav ali ne? E. ka-aj? Potem mi dajte denar, ampak ne na tak način. In dajte toliko, kakor mislite, da je prav.« Predstavil jo je nekemu nadušljivemu portugalskemu duhovniku, ki je imel seznam zapuščenih vdov, ki je bil tako dolg kot njegova halja. Dasi je bila gospa Cheyne stroga unitarka, je vseeno na koncu obljubila, da se bo ozirala na besede zgovornega majhnega možaka.

Manuel, zvest sin svoje cerkve, je bil deležen vsega blagoslavljanja, ki se je vsipalo nanjo radi njene milosrdne dobrotljivosti. »Sedaj je vse dobro,« je dejal, »imam tudi odpust za šest mesecev, in odšel je, da kupi robec za začasnega dekleta in stre srca vseh ostalih.«

Salter se je podal s Penom za nekaj mesecev na zapad in ni pustil nobenega naslova. Bal se je, da se ne bi ti milijonarji s svojimi razsipnimi zasebnimi vozovi neprimerno zanimali za Pena. Radi tega se mu je zdelo najbolje, da gre obiskat sorodnike, dokler ne bo obrežje zopet čisto. »Nikdar se ne daj sprejemati po bogatih ljudeh. Pen,« je dejal na železnici, »sicer ti šahovnico na glavi razbijem. Ako zopet pozabiš svoje ime — Prati ti je ime — pomni, da spadaš k Saltersu Troopu, in se ustanovi na mestu, kjer boš toliko časa, dokler ne pridem pote. Ne letaj za ljudmi, ki imajo oči nabrekle od debelosti, kakor pravi sveto pismo.«

Daruite knjige za knjižno akcijo!

Mali oglasi

Razno

STENICOL
uniči stenice z zarodom. Drogerija Kanc. 1403

MODRA GALICA
po Din 5.65 za kg je družbenim članom v vsaki množini na razpolago pri Kmetijski družbi, Meljska cesta 12. 1537

NOGOMETNE ŽOGE
in zračnice v vseh velikostih nudi Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1526

POHIŠTVO
lastnega izdelka dobavlja po skrajno zmernih cenah Zaloška pohištva združenih mizarjev. Vetrinska ul. 22, nasproti tvrde V. Weizl.

JOS. TICHY IN DRUG.
Konces. elektrotehnično podjetje, Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 27-56, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega blaga po konkurenčni cen. 519

MARTIN SAFRAN,
sobo, črkoslikar, pleskar in ličar, Maribor, Slovenska ul. 16, prevzema vsa v to stroko spadajoča dela ter jih izvršuje dobro in poceni. 1190

Prodaj

ŠIVALNI STROJ,
pogreznjiv, skoraj nov, ceno na prodaj. Grajska stari-narna, Maribor, Trg svobode. 1597

OTROŠKI VOZIČEK,
globok, zelo lep, na prodaj. Kralja Petra trg 6, vhod Dvo-žakova 1. I., vrata 10. 1591

SREDNJO POSTELJO,
lepo, čisto, za doraslega otroka, prodam. Naslov v upravi lista. 3000

Kupim

KUPIM HIŠO
v bližini Radvanjske ali Betnavske ceste. Takojšnje plačilo v gotovini. Ponudbe pod »Moderna stavba« na upravo 1592

Sobo odda

MALO, SOLNČNO, LEPO OPREMLJENO SOBO
z belim pohištvom, takoj oddam. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO, SOLNČNO SOBO S KOPALNICO,
blizu glavne pošte, oddam takoj. Vprašati Strossmajerjeva ulica 8, pri hišnici. 1598

DVE OPREMLJENI SOBI
s posebnim vvhodom oddam. Olavni trg 12. II. 1887

LEPO, SOLNČNO SOBO
s prostim vvhodom, oddam ene mu ali dvema gospodoma. Aleksandrova cesta 55. I. levo. 5000

OPREMLJENO SOBO,
lepo, solnčno, separirano, električna luč, takoj oddam za 250.— Din. Stritarjeva ulica št. 5. I. 1577

Stanovanje

VIŠJI DRŽAVNI URADNIK
išče stanovanje za drugo polovico junija, v bližini realne gimnazije ali kolodvora, obstoječe iz vsaj 3 sob in pri-tiklin. Kopalnica željena. Ponudbe na upravo Večernika pod šifro »Stanovanje«. 1588

ŠTIRISOBNO, MODERNO STANOVANJE
z vsem komfortom, oddam 5 15. ozir. 1. julijem 1933. Naslov v upravi lista 1559

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Licitacija

Dne 7. maja 1933 bo v pisarni blagajnika 45. peš. polka ustmena licitacija za prodajo pomij in kosti.

V VIII „Maída“
Tomšičeva ulica 14
se prodala vino

lastnega pridelka od 5 litrov naprej

Damei Kormannu

Kako se boste spomladi oblekle?

Velika izbora

MODNIH LISTOV
v knjigarni

Tiskovne zadruga
Maribor, Aleksandrova c. 13

Še samo kratek čas

traja oblastno dovoljena razprodaja pri

Damei Kormannu
v Mariboru, Gosposka 3

Izrabite brezpogojno pred opustitvijo trgovine ta pri-ložnostni nakup. Oglejte si moja izložbena okna. Tako ceneno še niste nikdar kupili!

20 do 50% popusta in še ceneje!